

חלק א. מקום השוק

פתיחה

אמרו במסכת ברכות דף כד ע"א:

אמר רב חסדא: שוק באשה ערוה, שנאמר (ישעיהו מז) גְּלִי שׁוּק עֲבָרֵי נְהָרוֹת, וכתוב [בתריה. רש"י] תָּגַל עֲרוֹתָךְ גַּם תִּרְאֶה תְּרַפְתָּךְ.
הגמרא מוכיחה שאיבר השוק הוא מקום צנוע ומוסתר באשה, שהרי הפסוק מתאר את גילוי השוק כגילוי ערוה וחרפה.
מהו אותו איבר המכונה "שוק"? נביא להלן שהמשנה והתוספתא, הגמרא והמדרשים, הראשונים והאחרונים, כולם מכנים בשם "שוק" ללא ספק את חלק הרגל שמתחת הברך ועד לכף הרגל או הקרסול.
אמנם כמה מחברים ציינו שהיה מי שסבר לומר ששוק הוא חלק הרגל שמעל הברך, אלא שגם הוא חזר בו.

פרק א: במנין האברים

במסכת אהלות פרק א משנה ח נאמר:

מֵאֵתִים וְאַרְבָּעִים וְשִׁמּוֹנָה אֲבָרִים בְּאָדָם, שְׁלִשִׁים בְּפֶסֶת הַרְגֵל, שְׁשָׁה בְּכָל אֶצְבַּע, עֶשְׂרֵה בְּקָרְסֹל, שְׁנַיִם בְּשׁוּק, חֲמִשָּׁה בְּאַרְכּוּבָה, אֶחָד בְּיָרֵךְ, שְׁלֹשָׁה בְּקַטְלִית...
וביארנו תוספות, נייר דף נב:
תנינא במסכת אהלות דקחשבינן רמ"ח אברים, וחשיב מלמטה למעלה, פרסות הרגל, וחשיב שנים בשוק, חמשה בארכובה ואחד בירך. לכאורה משמע ממתניתין דהתם דשוק למטה מן הארכובה וירך למעלה.
כלומר, תוספות מוכיחים מסדר האברים שבמשנה, שהשוק הוא מתחת לירך.
וכך הוכיחו מהמשנה שם, גם תוספות, מנחות לז ע"א (ד"ה קיבורת):
ומיהו אין ראייה מזרוע דבהמה לזרוע דאדם, דהא שוק דאדם נמי לא הוי כשוק דבהמות, דתנן באהלות שנים בשוק, חמשה בארכובה, ואחד בירך. אלמא קרי שוק עצם המחובר לרגל.
גם תוספות, נדה ל ע"ב (ד"ה שני), כתבו:
ובאהלות (פ"א מ"ח) משמע שמנה לפי סדרי אברי האדם.
וכאמור, אם סדר האברים שבמשנה הוא לפי סדר אברי אדם מלמטה למעלה, יוצא ש"שוק" הוא מתחת לברך.